

جمهوری اسلامی افغانستان
د کورنیو چارو وزارت - وزارت امور داخله
Ministry of Interior Affairs
معینیت ارشد امور امنیتی
ریاست ع کشف و مبارزه با جرایم
ریاست عمومی تحقیقات جنایی

رهنمود

پیشگیری و مبارزه با جرم اختطاف

(پیشگیری/محافظت، پیگیری)

فهرست مطالب

۱	مقدمه
۱	اهمیت و ضرورت
۱	تجارب/درس از گذشته
۱	الف: محل وقوع جرم
۲	ب: رفتار مجرمانه
۲	اقدامات پیشگیرانه
۳	اقدامات لازمی بعد از واقعه
۴	توقع پولیس از خانواده قربانیان
۴	چگونه باید از پولیس کمک خواست؟

جرم بعنوان یک پدیده اجتماعی در تمامی جوامع بشری بطور مداوم داشته و خواهد داشت. با گذشته زمان انواع و شیوه های ارتکاب جرایم نیز در حال گسترش و دگرگونی می باشد. در این میان پدیده اختطاف یکی از جرایم پچیده، سازمان یافته و در عین حال با پیامد جدی اجتماعی-اقتصادی می باشد. جرم اختطاف، در سطح بسیار گسترده و عمیق نگرانی را برای خانواده ها خصوصا خانواده های که سرمایه مالی بیشتر دارند را بمیان می آورد.

طی سالهای گذشته با وجود افزایش واقعات اختطاف در سطح کشور، متأسفانه یک رهنمود واضح بمنظور آگاهی دهی از چگونگی شیوه رفتار جرمی باندها، ساحات آسیب پذیر، چگونه میتوان پیشگیری نمود و در حین و بعد از واقعه چی باید کرد؟ برای اقشار آسیب پذیر و نیروهای پولیس ترتیب و توزیع نگردیده است.

سند کنونی بعنوان یک رهنمود فشرده در زمینه مبارزه با اختطاف و همکاری شهروندان ترتیب گردیده که شامل اهمیت و ضرورت سند، درسهای/تجارب گذشته، اقدامات پیشگیرانه، اقدامات لازم در جریان واقعه، اقدامات لازمی بعد از واقعه، توقع پولیس از خانواده قربانیان، چگونه باید از پولیس کمک خواست و پولیس چی خواهد کرد؟ می باشد.

ما امیدوار هستیم با ترتیب و نشر این سند بتوانیم یک هماهنگی لازم را میان افراد آسیب پذیر و نیروهای پولیس در زمینه پیشگیری، پیگیری و نجات قربانیان جرم اختطاف از بند، بمیان آورده که منتج به کاهش جرم اختطاف گردد.

بدون شک عملی نمودن سفارشات این رهنمود نیازمند جدی همکاری شهروندان به ویژه اقشار آسیب پذیر در زمینه جرم اختطاف می باشد.

اهمیت و ضرورت

طوریکه در مقدمه نیز تذکریافت، با وجود تلاشهای مستمر در زمینه مبارزه با این پدیده، طی سالهای گذشته بمنظور هماهنگی بیشتر میان پولیس و شهروندان در زمینه پیشگیری و کاهش جرم اختطاف و همچنان پیگیری جدی آن صورت نگرفته است. با درک اهمیت این مسئله، پیامدهای اجتماعی و اقتصادی این جرم، آسیب پذیری شهروندان، اعتبار عمومی نیروهای امنیتی به ویژه پولیس ملی ضرورت جدی احساس میگردد تا یک رهنمود همه جانبه با حفظ حریمت موارد مهم مسلکی تدوین و در اختیار شهروندان به ویژه اقشار آسیب پذیر (اطفال، صنعت کاران، تاجران، مضمولین سکتور خصوصی، فعالین مدنی و اجتماعی، فعالین سیاسی-اجتماعی، کسبه کاران، کادریهای علمی و فرهنگی، اصحاب رسانه ها و...) قرار گیرد.

این سند به شهروندان کمک می نماید تا شیوه رفتار مجرمانه، ساحات آسیب پذیر و اقدامات بعدی مجرمین را درک و در مقابل آن بنحوی تدابیر پیشگیرانه ای را داشته باشند.

تجارب/درس از گذشته

تجارب حداقل پنج سال گذشته در پیوند به جرم اختطاف ها به ما درسهای ذیل را می آموزاند:

الف: محل وقوع جرم

گروه های جرمی، که رفتار مجرمانه اختطاف را انجام میدهد، معمولا ساحات ذیل را برای عملی نمودن اقدامات خویش انتخاب می نمایند:

- جاده نزدیک محل زیست قربانی؛
- جاده نزدیک محل کار قربانی خصوصا افراد که شغل آزاد در سکتور خصوصی دارند؛
- جاده نزدیک به محل تحصیل/تعلیم قربانی؛
- جادهای خلوت خصوصا در تقاطع، نبش سرک فرعی، چمپ های کاهش سرعت، نزدیک چهارراهی ها، بریده گی های سرک عمومی؛
- در مسیر شاهراه ساحات نبش یا نزدیکی سرک های فرعی، ساحات که نزدیک به جنگل و باغات همزمان با سرک فرعی باشد،
- جاده های نزدیک به فروشگاه ها بزرگ؛
- جاده های نزدیک به محلات تبادل اسعار و بانک ها؛

- جاده نزدیک به محلات تفریحی خصوصی مانند باغ و همچنان ساحات مسیر محلات تفریحی عمومی خصوصا در حاشیه شهر؛

ب: رفتار مجرمانه

این دسته از مجرمین سازمان یافته معمولا رفتار مجرمانه شان قرار ذیل می شود:

قبل از واقعه:

- تثبیت و شناسایی قربانی؛
- تثبیت محل زندگی، کاری، تحصیلی و محلات تفریحی قربانی، معمولا توسط افراد نزدیک قربانی یا شبکه های اجتماعی؛
- تثبیت وابستگی قربانی با فرد مورد نظر که بتواند از وی منفعت مادی یا غیر مادی بدست آورد؛
- تثبیت نقاط ضعف و آسیب پذیر فرد مورد نظر؛
- تثبیت و شناسایی وسایط نقلیه فرد قربانی؛
- تثبیت مسیر رفت و آمد قربانی؛
- تعیین محلات برای نگهداری؛

در زمان واقعه:

- راهگیری مسلحانه؛
- هدف تلاشی قرار دادن وسایط عمومی/عمله مکاتب و پوهنتون ها؛
- استعمال ادویه بیهوش کننده مانند اسپری، پودر و زهریات در غذا؛
- حمله با وسیله سنگین وزن یا قنداق سلاح در قسمت سر و عقب گردن؛
- پنجر نمودن عمدی وسایط نقلیه قربانی که سبب توقف وی گردد و انتقال وی به واسطه دیگر؛
- خلق حادثه ترافیکی عمدی که سبب توقف واسطه نقلیه قربانی گردد؛
- پرتاب وسایل کثیف کننده مانند تخم مرغ در قسمت شیشه مقابل واسطه نقلیه قربانی؛
- انتقال یا سوار نمودن اجباری از حالت پیاده به واسطه نقلیه مجرمین؛
- کمتر اتفاق می افتد که قربانی را با موتر اش یکجا انتقال دهد؛
- بعد از انتقال به واسطه اصلی اختطافچیان، دستان و دهن وی را بسته می کند یا بطور کلی بیهوش می نماید؛

بعد از واقعه:

- انتقال به نزدیک محل تدارک شده برای مخفی سازی، معمولا با محل واقعه فاصله کم دارد؛
- تسلیم دهی به تیم دوم نگهداری و نگهداری قربانی به محل اولی برای زمان محدود نهایتا ۱۲ ساعت؛
- انتقال به محل دوم نگهداری، این محل نیز معمولا موقتی و برای نهایتا یک شبانه روز می باشد؛
- برقراری تماس با خانواده قربانی معمولا بعد از جابجایی قربانی در محل تعیین شده سوم یا نهایی؛
- بعضی گروه های جرمی قربانی را در روزهای اول اختطاف شکنجه و عذاب می نماید تا به هدف اش زودتر برسد؛

اقدامات پیشگراانه

بمنظور پیگیری از واقعات اختطاف رعایت نکات ذیل میتواند موثر باشد:

- نصب کامره های امنیتی در محل زندگی و کار طوریکه ساحه بیرون را نیز تحت پوشش داشته باشد؛
- در استخدام مستخدم، راننده، آشپز، کارمند اداری، کارمند مالی و منابع بشری دفاتر و خانه توجه جدی شود، هر فرد باید تضمین معتبر و قابل دریافت به شما ارائه نماید؛
- قبل از استخدام غرض بایومتریک و دریافت معلومات سوابق جرمی رسما از طریق دفتر تان در مرکز به ریاست ع مبارزه با جرایم جنایی وزارت امورداخله و در ولایات به مدیریت های مبارزه با جرایم جنایی قوماندانی های امنیه معرفی نماید؛
- شماره های تماس فرد استخدام شده و یکنفر اقارب وی را با خود داشته باشید؛
- محل زندگی اش را دقیق بدانید؛

- هر نوع تهدید تلفنی، پیام یا زبانی علیه خود را در اداره پولیس یا از طریق شماره های 100 یا 119 به پولیس گزارش دهید؛
- در صورت ممکن معاشات شانرا از طریق بانک اجرا نماید و کارمندان تان را مجبور به ایجاد حساب بانکی نمائید؛
- در وسایط نقلیه تان رد یاب GPS نصب نماید؛
- به فرزندان تان یاد دهید تا با هیچ فرد دیگر از مسیر مکتب و یا هم جای دیگر همراه نشود؛
- از نشر و پخش بی لزوم موقعیت زندگی، تفریح، تصاویر وسایط نقلیه، ساختمان منزل و دفتر یا هم شرکت، فرزندان تان در شبکه های اجتماعی جلوگیری نمائید؛
- مسیر حرکت تان همواره تغییر دهید؛
- موقعیت یاب LOCATION SERVICES تلفن همراه تانرا روشن نگهدارید؛
- رمز تلفن و اپل ای دی (در صورتیکه تلفن ای فون داشته باشید) تانرا به یکی از اقارب مورد اعتماد تان شریک سازید؛
- فرزندان تانرا یاد دهید تا در مسیر راه مکتب و بازار هر کس از وی اسم پدر یا برادرش و خواهرش را پرسید نگوید؛
- به فرزندان تان یاد دهید در مسیر راه مکتب و بازار به موتر کس دیگر سوار نشود؛
- به فرزندان تان یاد دهید زمانیکه فرد دیگر برایش غذا و نوشیدنی میدهد نگیرد؛
- به فرزندان تان یاد دهید در صورتیکه فرد بیگانه به وی نزدیک شده و قصد بغل کردن وی را دارد، از مردم کمک بخواهد و سروصدا کند؛
- هرگاه موتر شما یا خانواده تان در مسیر راه بطور غیر معمول پنجر یا کم هوا می شود، تا رسیدن به محل مناسب فوراً توقف نکنید، یا تا حد ممکن خود را از نبش سرک فرعی، تقاطع، بریدگی جاده فاصله داده و قبل از پایین شدن از موتر اطراف تانرا به دقت ببینید؛
- در صورتیکه حادثه ترافیکی غیرمعمول توام با سروصدا طرف مقابل را شاهد بودید، خونسردی تانرا نموده سعی کنید زود از موتر خارج نشوید، در صورت ممکن فوراً به یکی از اقارب یا شماره 119 و 100 پولیس در تماس شوید و موقعیت تانرا اعلان کنید؛ قبل از پایین شدن از موتر در صورت ممکن تصور فرد و واسطه مورد تصادف اخذ و به واتساب یا مسنجر یکی از اقارب بفرستید؛
- در صورتیکه متوجه شدید بطور آبی یا تصادفی به شیشه مقابل موتر تان تخم مرغ اصابت میکند، هرگز اقدام به پاک کردن آن توسط برف پاک کن موتر تان نکنید، چون مواد تخم با این عمل بطور مکمل به شیشه موتر نشر شده و مانع دید تان می شود؛
- نشر و پخش متواتر موارد مورد علاقه تان چی آن دوست داشتنی فرزند تان باشد یا هم نواسه و یا هم خانم تان در شبکه های اجتماعی میتواند مسیر دهنده نقاط ضعف تان باشد، لطفاً از نشر و پخش غیر لزوم این موارد در شبکه های اجتماعی خود داری کنید؛
- در شبکه های اجتماعی حریم خصوصی تانرا حفظ کنید، هیچکس به اندازه خودتان علاقمند دیدن تصاویر اعضا خانواده، موتر و سایر موارد مورد علاقه شما نیست؛
- به فرزندان و خانواده خصوصاً خانم تان بفهمانید که لازم نیست که همه از سرمایه و دارای شما بفهمد، قصه آنرا در هر جا نکنید؛
- اگر تابع سیستم حاضری خاص نیستید، زمان رفت و برگشت تانرا همه روزه تغییر دهید؛
- شماره های تماس 100 و 119 پولیس را در فهرست اول تلفن تان ثبت کنید؛

اقدامات لازمی بعد از واقعه

- در صورت وقوع واقعه و قربانی شدن موارد ذیل میتواند برای نجات و رد یابی شما موثر باشد:
- سروصدا و تلاش برای رهایی حین انتقال به موتر مجرمین؛
- در صورت امکان سروصدا در مسیر انتقال؛
- تلاش برای حمله بالای راننده خصوصاً دستان وی که باعث انحراف موتر گردد یا ضربه زدن به قسمت گردن و سر وی؛

- در محل که نگهداری می شوید، کوشش شود تا اسامی افراد که در آن محل یاد می شود را بخاطر بپسارید؛
- مسیر طلوع و غروب آفتاب را بخاطر بپسارید؛
- تلاش کنید حین ثبت صدا یا فیلم تان که قرار است به خانواده تان عرض باخواهی فرستاده می شود از رمز های زبان محلی خود تان بعضا استفاده کنید، در این رمز هویت قومی و زبانی اختطافگران، محل نگهداری تانرا فاش کنید؛

توقع پولیس از خانواده قربانیان

موارد مهم فوق توقعات پولیس را نیز شامل می شود، اما موارد میتواند موضوعات مهم از توقعات پولیس بعد از واقعه از خانواده قربانیان باشد:

- در صورت دریافت اطلاع از واقعه فوراً به شماره 100 یا 119 پولیس در تماس شوید؛
- فوراً اینترنت تمامی شماره های تماس تان که با شبکه های اجتماعی واتساب، وایبر، ای مو، دیگنال، تلگرام، فیسبوک، انستاگرام و... وصل می باشد را قطع کنید تا اختطافگر با شما از طریق شماره تماس تلفن در ارتباط شود؛
- با پولیس در شریک سازی اطلاعات بطور همه جانبه همکاری نمائید، کتمان اطلاعات واقعی باعث به بیراهه رفتن پولیس می شود؛
- موضوع را فوراً رسانه ای نکنید، چون رسانه ای نمودن این موضوع اختطافگران را جری تر و توقع شانرا بیشتر می سازد؛
- محتوی (موضوع صحبت، ساعت و دقیقه و شماره) هر نوع تماس که بعد از اختطاف به شما می آید را بطور کتبی یادداشت و با پولیس شریک سازید حتی از دوستان نزدیک تان که برای احوال گیری تماس گرفته باشد خصوصاً دوست و اقارب که بطور غیر طبیعی لحظه به لحظه در تماس می شود؛
- اظهارات تانرا زمانیکه با پولیس شریک می کنید در حضور دیگران انجام ندهید و به پولیس زمینه یا مکان تنهایی را فراهم سازید؛
- هرگاه همزمان با آمدن پولیس در منزل یا دفتر شما بعد از اختطاف فرد یا افراد از اقارب تان نیز پیدا می شود را به پولیس شریک سازید؛
- کسانی از اقارب یا دوستان تان که زیاد تلاش میکنند تا بفهمد پولیس برای شما چی گفت، از وی دوری کرده و به پولیس معرفی کنید؛
- تماس های اختطافگر یا پیام رسان آنانرا با صحبت طولانی بسازید، این کار از لحاظ تکنیکی در ردیابی مجرمین با نیروهای امنیتی کمک می نماید؛
- لطفاً دور از چشم پولیس حاضر به پرداخت پول به مجرمین نشوید، این اقدام تانرا با پولیس هماهنگ کنید؛
- به هیچ فرد بنام پولیس پول یا چیز دیگر بنام تحفه و ... ندهید، پولیس دارای معاش کافی و در خدمت شماست، هر کس از نیروهای پولیس چنین تقاضا را نمود به شماره 119 در تماس شوید؛

چگونه باید از پولیس کمک خواست؟

امکانات ذیل برای کمک خواستن از پولیس وجود دارد:

- شماره های تماس عاجل پولیس 100 و 119
- مراجعه به حوزه های امنیتی پولیس؛
- مراجعه به گزمه و چک پاینت های پولیس؛
- حین تماس باید بطور واضح و با خونسردی موارد ضروری(زمان واقعه، محل واقعه، اسم، ولد، سن، جنس، شغل فرد اختطاف شده، در صورتیکه طفل باشد اسم پدر، مکتب یا کودکستان، شماره تماس قربانی، نمبرپلیت موترقربانی) را با پولیس شریک سازید؛